

Добрунік Тетяна Пилипівна

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та аудиту

Одеський національний економічний університет

Пірус Анастасія Володимирівна

студентка VI курсу

Одеський національний економічний університет

ПОРІВНЯННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ П(С)БО ТА МСФЗ

В Україні стрімко зростає частка підприємств, що складають фінансову звітність за міжнародними стандартами. При цьому лише частина з них переходить на застосування міжнародних стандартів у веденні бухгалтерського обліку. При зміні облікової політики виникає багато проблемних питань, одне з яких – відображення доходу від договорів з клієнтами відповідно до вимог МСФЗ.

Теоретичні та методичні аспекти обліку доходів за національними та міжнародними стандартами були предметом досліджень Ю.А. Верига, С.Ф. Голов, Д.В. Карпенко, О.В. Карпенко, Н.О. Лоханова, Ю.О. Ночовна, Н.В. Прохар, С.Б. Шипіна та ін. Проте деякі аспекти економічного змісту, методики обліку, класифікації доходів сьогодні потребують подальшого дослідження в контексті глобалізації та застосування Міжнародного стандарту фінансової звітності (IFRS) 15 «Дохід від договорів із клієнтами».

Мета дослідження – порівняння обліку виручки із застосуванням НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 18 «Будівельні контракти», та МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами. Основна відмінність обліку доходів за національними та міжнародними стандартами полягає в тому, що при визнанні доходу від продажів відповідно до національного законодавства використовується так звана концепція доходу (performance reporting), тоді як згідно з МСФЗ - концепція зміни в активах/пасивах (positional reporting). Суб'єкт господарювання визнає дохід шляхом передачі обіцяних товарів або послуг (тобто активів) клієнтам під

час реалізації своїх зобов'язань щодо виконання (рис. 1 і 2). Для порівняння розглянемо процес покрокового визнання доходу за міжнародними та національними стандартами та знайдемо спільні та відмінні моменти.

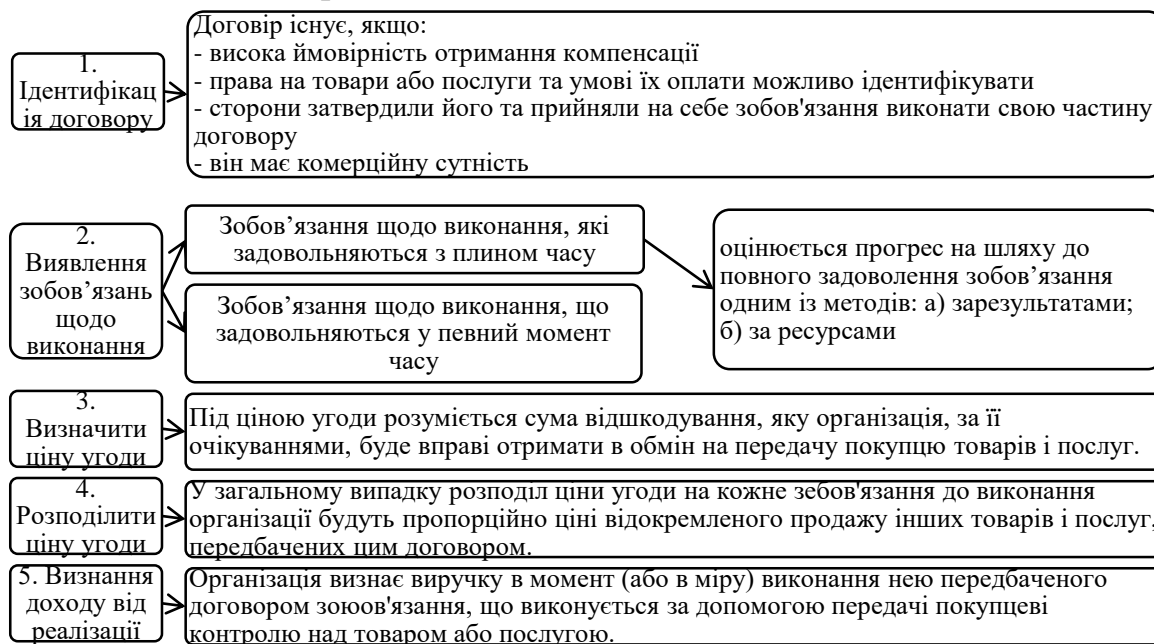

Рис.1. Порядок обліку доходів від реалізації за МСФЗ 15 (IFRS 15) «Дохід від договорів із клієнтами» [2], [3].

Рис.2 Порядок обліку доходів від реалізації за П(С)БО 15 «Дохід» та П(С)БО 18 «Будівельні контракти» [1]

Підсумуємо позитивні аспекти використання МСФЗ 15 [4]:

1. Стандарт надає загальну модель визнання доходу, яку можна застосувати до будь-якого бізнесу, різних видів діяльності та галузей, товарів, продуктів, робіт, послуг тощо.
2. Стандарт не тільки містить опис загального методу визнання виручки, а й містить детальні алгоритми, що значно спрощує процедури його реального використання.
3. МСФЗ 15 чітко визначає критерії визнання доходу за різних умов (одночасно та протягом періоду) для виконання договірних зобов'язань. Відповідно до національних стандартів окремо виділяється лише дохід від реалізації будівельних контрактів, ступінь завершеності яких визначається на дату балансу.
4. Звернено особливу увагу на визначення ціни як основи для подальшого визнання загальної виручки за договором та виручки окремих компонентів договору. У чинному П(С)БО менше уваги приділяється ціні.

Список джерел:

1. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів із клієнтами». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS-15_ukr-compressed.pdf
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 627. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.20012 № 205. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01>
4. Лоханова Н.О. Облік виручки по договорах з клієнтами – нові підходи до визнання відповідно до МСФЗ 15. Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 21. С. 38–41.